

ከቶሊክ ቤተ ክርስቲያን

በኢትዮጵያ

(1555- ዛሬ)

፩ የጄሲየት እንቅስቃሴ በኢትዮጵያ 1፻፮ ዙር - አጼ ገላውዲዎስ

1555 ዓ.ም
የመጀመሪያዎቹ ካቶሊክ ጄሲየቶች በኢትዮጵያ
Nunez Baretto,
Andrew de Oviedo
Camero

- በፖርቹጋል ንጉስ ዩሐንስ 3ተኛ ጄሲየቶች ወደኢትዮጵያ እንዲላኩ ምክረ ሀሳብ አቀረበ።
- የፀረ ተሃድሶ እንቅስቃሴ መሪ የነበረው ኢግናቴዎስ ሎዮላ በንጉሱ ሀሳብ ተስማምቶ 3 ሚሽነሪዎችን ቀብቶ ላከ
- ሚሽነሪዎቹ ንጉስ ገላውዲዎስን ካቶሊክ ለማድረግ ቢሞክሩም አልተሳካላቸውም።
- ይሁን እንጂ ንጉሱ ግራኝ አህመድን ለመቋቋም የመጡት 400 ወታደሮች ሚስቶቻቸው ካቶሊክ እንዲሆኑ ፈቀዱላቸው።

፩ የጄሲየት እንቅስቃሴ በኢትዮጵያ 2ተኛ ዙር - አጼ ሱስንዮስ

ሁለተኛ ጄሲየት በኢትዮጵያ

ፓድሮ ፓኤዝ

Pedro Páez

1603-1622

- ግዕዝና አማርኛ አጥንቶ በነዚህ ቋንቋዎች መስበክ ይችል ነበር።
- አጼ ሱስንዮስን የካቶሊክን እምነት ተቀብሎ እንዲጠመቅ አደረገ።
- በነባሩ የኦርቶዶክስ ማህበረሰብና በካቶሊክ ማህበረሰብ መካከል የኬልቄዶን ጉባኤ ውዝግብ ዳግም ተነሳ። በዚህም ምክንያት ከ3 ተከፈሉ።

P. PEDRO PAEZ, ESPAÑOL, DE LA COMPAÑIA DE
SUS, DESPUES DE 6 AÑOS DE CAUTIVERIO Y
20 DE FATIGAS EN ESTE TRAGE. EN ETIOPIA. I
CONCILIO CON LA IGL. ROM. AL PRESTE. YA SU

□ የጄሲዩት እንቅስቃሴ በኢትዮጵያ ውጤት

1. የቤተ ክርስቲያን መከፋፈል

- የቅባት - ጎጃም አካባቢ
 - ከስጋው ጋር የተዋሀደው መንፈስ ቅዱስ ወርዶ በተዋሀደው ጊዜ ነው።
 - ስለዚህ ወልድ ራሱ ቀቢ፣ ተቀቢ፣ ቅባትም ነው።
- ተዋህዶ - የተከለሃይማኖት ተከታዮች (ደብረ ሊባኖስ አካባቢ)
 - ክርስቶስ ራሱ አንድ ባህሪ አንድ አካል አለው።
 - ከአብ ጋር ለዘለአለም የነበረ፣ ከቅድስት ማርያም ስጋን የተካፈለ ነው።
- የጸጋ - ጎንደር አካባቢ

- ኢየሱስ ክርስቶስ ሦስት ጊዜ ተወልዷል። (1) ከእግዚአብሔር አብ ቅድመ ዓለም። (2) ከቅድስት ማርያም በስጋ። (3) ከመንፈስ ቅዱስ በዮርዳኖስ ወንዝ ሲጠመቅ። ሦስት ጊዜ ተወዷል።

☐ የጄሲየት እንቅስቃሴ በኢትዮጵያ ሰኬት

የመጀመርያው ካቶሊክ የኢትዮጵያ ፓትሪያርክ
ፓትሪያርክ አፎንሶ ሜንዴዝ
Afonso Mendes
1622-1634

- አጼ ሱስኖንዮስ ሮማን ካቶሊክ እምነት የኢትዮጵያ ብሔራዊ ሀይማኖት እንዲሆን አወጀ።
- ፓትሪያርክ አፎንዎ ሜንዴዝ የኢትዮጵያ ካቶሊካዊት ቤተ ክርስቲያን ጳጳስ ተደርጎ ተሾመ
- ሰዎች የካቶሊክ እምነትን በሀይል እንዲቀበሉ ያስገድዱ ነበር።

፩ አጼ ፋሲል እና ካቶሊክ ሚሽነሪዎች

የነገሰበት ዘመን 1632 – 1667
የጎንደር ስርወ መንግሥት ጀማሪ
የካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ከኢትዮጵያ ተወገደ

- ከተፈጠረው የሀይማኖት ክፍፍል እና ካቶሊካዊ ጫና ተደማምሮ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን እንድትጠላና እንድትወገድ አድርጓል።
- አጼ ፋሲል የ -ዝግ በር ፖሊሲ- በማራመድ ከካቶሊክ ሀገራት ጋር ግንኙነት እንዲቆረጥ አደረገ።
- በኢትዮጵያ ውስጥ የነበሩ ሚሽነሪዎችንም አስወጥቷል።

☐ ላዛሪትስ ሚሽን

የተጀመረበት ዘመን -1839 ዓ.ም
የተጀመረበት ስፍራ - ትግራይና ኢትዮጵያ
ኣቋም - የኬልቄዶንን ገባኤ የማይቀበሉ

- እስከዛሬ ድረስ የቀጠለ የካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን በትግራይና በኤርትራ ተተከለ።
- በብዙ የበጎ አድራጎት፣ ትምህርት ቤቶችን በመክፈትና ሆስፒታሎችንም በመክፈት የሚሸን ስራ ሰርተዋል።

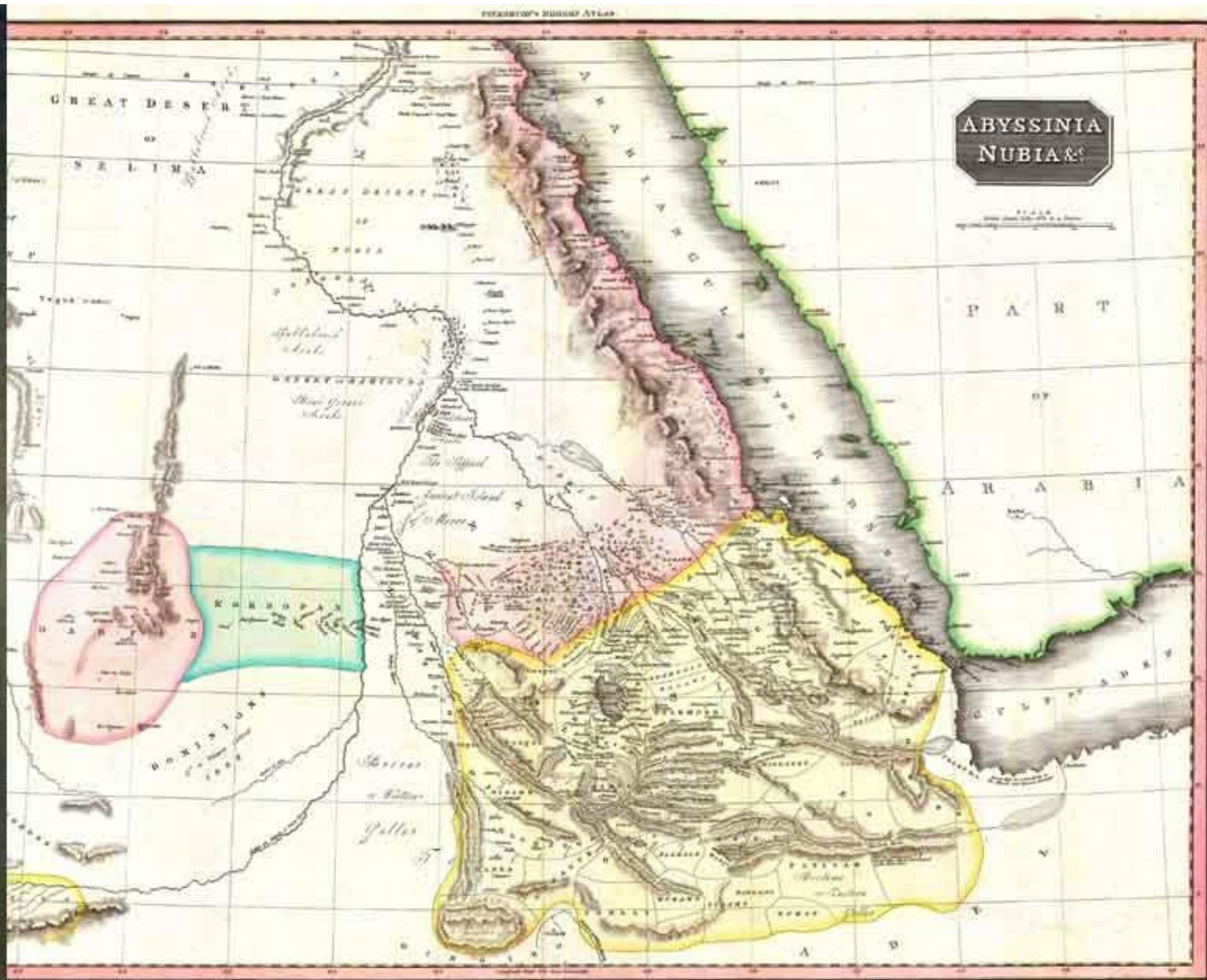

፩ ላዛሪትሶ ሚሽነሪ ጀሶቲን ጀኮቢስ

የኖረበት ዘመን 1800 - 1860

የተጀመረበት ስፍራ - ትግራይና ኢትዮጵያ

አቋም - የኬልቁደንን ጉባኤ የማደቀበት

☐ ካርዲናል ጉግሊሞ ማሳ

የነገሰበት ዘመን 1809 – 1889

ትወልድ ጣሊያናዊ

በደቡብና በደቡብ ምስራቅ ኢትዮጵያ ሚሽነሪ ሆኖ

ለ35 ዓመታት የገለገለ ካርዲናል ነበር።

- ለአሮሞ ህዝብ ሐዋርያ ተደርጎ የተላከው ካርዲናል ጉግሊሞ የላቲን አማርኛ እና ላቲን ኦሮምኛ መዝገበ ቃላት አዘጋጅተዋል።
- በ35 ዓመት አገልግሎታቸው ለደቡብና ለአሮሞያ ህዝብ የካቶሊክን እምነት ያሰራጩ ላዛሪት ነበሩ።

